ГАЗЭТА РАБОЧА-СЯЛЯНСКАЙ МОЛАДЗІ БЕЛАРУСІ

ПРОЛЕТАРЫ ЎСІХ КРАЁЎ, ЗЛУЧАЙЦЕСЯ!

ЧЫРВОНАЯ ЗЬМЕНА

ОРГАН ЦЭНТРАЛЬНАГА І МЕНСКАГА КОМІТЭТАЎ ЛЕНІНСКАГА КОМУНІСТЫЧНАГА САЮЗУ МОЛАДЗІ БЕЛАРУСІ

№ 122 (504) Субота, 29 кастрычніка 1927 г. | Выходзіць тры разы на тыдню у аўторак, чацьвер і суботу | Год вып. VII. | Рэдактар прымае ад 12 да 2 гадз. дню, Сакратар ад 10—12 і ад 2—3 гадз. Тэл. № 903. | Адрас рэдакцыі газэты „Чырвоная Зьмена": Менск, Комсам. 25.

Увага скарыстаньню вопыта!

У адным з папярэдніх нумароў газэты «Чырвоная Зьмена» быў надрукован допіс, які амаль што прайшоў міма ўвагі чытачоў.

А між тым, гэты допіс, пад назвай «Скарысталі вопыт задубскіх комсамольцаў», апавядае аб аднэй, з надворнага выгляду звычайнай, але па сутнасьці вельмі важнай справе: аб умелым, карысным і разумным скарыстаньні вопыту саюзнай работы.

Пытаньне гэта—аб скарыстаньні вопыту—ня новае, але аб ім трэба гутарыць, на яго трэба зварочваць асаблівую ўвагу, бо ў гэтых адносінах мы посьпехамі пахваліцца ня можам.

Аднэй з найбольш багатых крыніц абагульваньня вопыту бязумоўна зьяўляецца наш друк, нашы газэты.

Мала-Стахаўская ячэйка, Барысаўскага раёну паказала лепшы прыклад скарыстаньня матар'ялаў друку. У «Чырвонай Зьмене», на працягу месяца, зьмяшчаўся матар'ял аб рабоце Задубскай ячэйкі, Магілеўскай акругі—аднэй з лепшых у Беларусі.

І вось мала-стахаўцы, на падставе вопыту Заддуб'я, распрацавалі дасканала практычны плян сваёй работы, уключыўшы ў яго шэраг такіх пунктаў, як стварэньне малочнага, мэліорацыйнага і інш. таварыстваў.

Характэрна адзначыць, што маластахаўцы ня толькі ўзялі прыклад у задубцаў, але і перанялі іх упартасьць і энэргічнасьць.

Вось гэтыя дзьве якасьці—уменьне прыкмеціць цікавы і патрэбны вопыт і ўменьне аўладаць, прыстасаваць яго—нам і патрэбны ўва ўсёй сыстэме саюзнага кіраўніцтва. Трэба ня толькі зрабіць штосьці цікавае, але ня трэба і замыкацца ў сябе, як ракушкі, а падагульваць, распаўсюджваць усе цікавыя пачынаньні.

Трэба толькі вітаць, што Смалявіцкі райкамол пачынае выдаваць сшыткі—зводкі вопыту, якія будуць рассылацца па ячэйках раёну, што Менскі горрайкамол распрацаваў і разаслаў усім ячэйкам цікавую модэль (форму), як складаць пляны і г. д. Але, на вялікі жаль, трэба прызнацца, што «і г. д.» («і гэтак далей») зусім не адзначае таго, што ёсьць шмат прыкладных райкомаў, альбо ячэек, дзе добра пастаўлена абагульваньне вопыту. Вопыт у рабоце комсамол мае добры і багаты, але, да гэтага часу ён падобен да нераспрацованых каштоўных залежаў.

Увага скарыстаньню вопыту!

Мала-стахаўскія комсамольцы не павінны быць выключэньнем!

За ленінізм, супроць раскольнікаў.

Сходы партыйнага актыву маскоўскай і ленінградзкай організацыі гэтымі днямі абгаварвалі рашэньні аб'яднагага пленуму ЦК і ЦКК.

Абодва сходы абвясьцілі сябе салідарнымі з позіцыяй нашага партыйнага кіраўніцтва, па-бальшавіцкі яго падтрымалі, а паводзіны опозіцыі, якая збанкруцілася, з усёй рэзкасьцю асудзілі.

Некалькі тысяч перадавых партыйцаў Масквы супроць трох опозіцыянэраў, і некалькі тысяч лепшых актывістых Ленінграду супроць двух опозіцыйных «індывідуумаў»,—гэткія вынікі галасаваньня сходаў актыву.

Яны паказваюць ленінскую моц і згуртаванасьць нашай партыі, яе жалезную волю да адзінства. Яны лішні раз падкрэсьліваюць безнадзейнасьць троцкісцкай «мечты» аб масах.

Усе спробы выступленьняў опозіцыі ў партыйных масах, і на актывах і на ячэйках скончыліся для яе поўным правалам.

Нельга-ж на манер «Социалистического Вестника», лічыць «масавым посьпехам» опозіцыі антыпартыйную дэмонстрацыю на пэроне Яраслаўскага вакзалу!

Сыстэматычны правал опозіцыі на масавых сходах партыі ніколькі не выпадковы і зусім ня дзіўны.

Што такое троцкізм,—партыя пазнала вельмі добра і ўсебакова. Які сапраўдны «курс» опозіцыі,—партыя змагла адчотліва разглядзець.

Як соцыял-дэмократычны ўхіл, разьвіваючыся, перарастае ў шчэрбакоўшчыну, партыя ўбачыла відавочна.

Што т. Троцкі «вярнуўся» да меншавізму, і што т. т. Зіноўеў і Каменеў пагубілі былыя «прынцыпы» і паўтараюць памылку, якую яны зрабілі дзесяць год таму назад,—гэта таксама стала ўсім ясна.

Ня дзіўна, што Каменева, былога старшыню Маскоўскага савету, сустракаў Маскоўскі партактыў так, як сустракаў раней Массавет меншавікоў.

Ня дзіўна і тое, што ня гледзячы на ўсе стараньні т.т. Еўдакімава і Бакаева, супроць двух галасоў опозіцыі вырас лес шасьці тысяч рук ленінградзкіх комунараў.

На маскоўскім партактыве Каменеў кідаў сьмеху вартыя словы аб «бязыдэйнасьці» політыкі ЦК і яго барацьбы супроць опозіцыі.

Надта дзіўны атрымаўся малюнак, калі тав. Каменеў вучыў «ідэйнасьці» найбольш сьвядомых бальшавікоў Масквы.

«Ідэйны» тав. Каменеў, які «ідэйна» падпарадкаваўся Троцкаму пасьля таго, як гады старанна запэўніваў партыю, што Троцкі—меншавік; «ідэйна» блакіруючыся з «ідэйнымі» Рут-Фішар—Масловым, «нічога агульнага» з ленінізмам ня маючымі аб чым ня так даўно сам Каменеў расьпісваўся; «ідэйна» пакрываючы зараз анты-савецкую нелегальшчыну «ідэйнага» Шчэрбакова,—такая «ідэйнасьць» не па нутру ні маскоўскаму партактыву і нікому з рабочых—бальшавікоў.

Няхай сходы актываў Масквы і Ленінграду зьявяцца перасьцярогай для опозіцыі. Воля лепшых бальшавікаў чырвонай сталіцы і гораду Леніна выяўлена яскрава: тысячы супроць адзінак!

Дадзім бязьлітасны адпор.

Рэзолюцыя аб'яднанага паседжаньня Бюро ЦК ЛКСМБ і Бюро Менскага акругкому ЛКСМБ.

Бюро ЦК ЛКСМБ і бюро Менскага АК ЛКСМБ, абгаварыўшы на сумесным пасяджэньні пастановы аб'яднанага пленуму ЦК УсеКП і ЦКК аб выключэньні т.т. Троцкага і Зіноўева са складу ЦК УсеКП, поўнасьцю далучаецца да пастаноў аб'яднанага пленуму.

Уся партыя і ЦК УсеКП неаднокраць заклікалі, папярэджвалі, патрабавалі ад лідэраў опозіцыі, каб яны супынілі сваю фракцыйна - раскольніцкую дзейнасьць. Опозіцыя, яе лідэры засталіся глухімі да непасрэдных заклікаў і патрабаваньняў усяе партыі, яе бальшавіцкага ЦК. Плюючы на свае ўласныя абяцаньні ад 8-га жніўня, лідэры опозіцыі прыступілі да яшчэ больш узмацнёнай раскольніцкай работы, стаўшы на шлях стварэньня новай Трацкісцкай партыі, падпольнай работы супроць ЦК УсеКП. Пагэтаму пастановы аб'яднанага пленуму ЦК УсеКП і ЦКК аб выключэньні т. т. Троцкага і Зіноўева са складу ЦК зьяўляюцца адзіна правільнымі.

Няхай лідэры трацкістцкай опозіцыі, якія не пажадалі схіліць свае галовы перад воляй усяе партыі, якія адказалі ўзмацненьнем раскольніцкай дзейнасьці, падпольнымі друкарнямі, скардзяцца самі на сябе.

Ленінскі комсамол Беларусі адкажа на раскольніцкую дзейнасьць опозіцыі яшчэ большай згуртаванасьцю вакол ленінскай партыі і яе ленінскага ЦК, адкажа ўзмацнёнай упартай работай, дапамогаю партыі ў практычным вырашэньні задач соцыялістычнага будаўніцтва на падставе лініі і пастаноў ЦК УсеКП і будучага 15-га партзьезду.

Ленінскі комсамол Беларусі даваў і дасьць самы бязьлітасны адпор опозіцыі ў яе спробах супроцьпаставіць комсамол—Ленінскай партыі і яе бальшавіцкаму ЦК.

Мы—за облігацыю!

Вясковыя ячэйкі Аршаншчыны дрэнна папулярызуюць пазыку індустрыялізацыі сярод сялянства.—Пазыка на лінкоры „Парыская Комуна".—Чарэйскія комсамольцы ўсе падпісаліся на пазыку індустрыялізацыі і прыцягнулі беспартыйную моладзь.

Як комсамолец Левінскі агітуе ля наркамфінаўскага тэлефону.

Вясковыя ячэйкі, папулярызуйце пазыку!

(Аршаншчына).

Яшчэ да пачатку кампаніі падпіскі на пазыку індустрыялізацыі ўсе прадпрыемствы Воршы былі прымацаваны да крэдытных таварыстваў і банкаў. Апошнія кіравалі ўсёй работай па рэалізацыі пазыкі на прадпрыемствах. Абвешчаны таксама акруговы конкурс на лепшы сельсавет па распаўсюджваньню пазыкі індустрыялізацыі.

Кампаніяй падпіскі на пазыку ў Воршы ахоплена 55 установаў і прадпрыемстваў, з колькасьцю 2250 чал. З іх да 25-га кастрычніка падпісалася 1409 чал. на суму 22.975 руб. Профсаюзы закупілі для сваіх сяброў аблігацыяў на суму ў 10.000 р. Сярод саматужнікаў распаўсюджана облігацый на 1.000 р. Усяго па акрузе рэалізавана пазыкі на 61.195 руб., з іх 26.085 р. падае на раёны.

Трэба адзначыць, што раённыя камісіі па распаўсюджваньню пазыкі яшчэ не разгарнулі як сьлед сваёй работы. Пазыка пакуль што зусім слаба прасякнула ў вёску. Качаюць і вясковыя комсамольскія ячэйкі ў гэтых адносінах. Трэба ячэйкам прыкласьці ўсе свае сілы дзеля популярызацыі пазыкі сярод сялянства і асабістым прыкладам шырока прасунуць пазыку індустрыялізацыі ў вёску.

М. З.

Агітатар па тэлефоне.

(МАЛЮНКІ).

У гэтыя дні тэлефон валютнага аддзелу Наркамфіну працаваў бесперапынку.

Працуючы тут комсамолец Левінскі ужо з раніцы расклаўся на стале, каля тэлефоннага апарату.

— Алло! Другая лячэбніца? Ну, як у вас з рэалізацыяй пазыкі?

— Ніводзін чалавек не падпісаўся?

Дрэнна, браточкі. Трэба падцягнуцца!

Такую важнейшую палітычную кампанію і вы зяваеце!

Далей ідзе 2-я друкарня, хімфармзавод, цукерная фабрыка, завод «Варшавянка»..

Ім таксама Левінскі напамінае, што „трэба падцягнуцца", што завкомам, масцкомам і фабрыкам трэба шчыра узяцца за работу. Бо падпіска на гэтых прадпрыемствах — нязначная.

А зараз Левінскі кагосьці пахваліў.

— Акрфа? Падпісалася 96 проц. служачых на 2600 рублёў.

Добра!

Хутка звоніць у шклотраст.

— Там, аказваецца яшчэ лепш. Супрацоўнікі, усе, як адзін, падпісаліся на пазыку ў разьмеры 40 проц. свайго заробку.

* * *

Так штодзённа працуе комсамолец Левінскі. Падцягвае адстаўшых, выяўляе лепшых падпішчыкаў на пазыку. І вы думаеце ад гэтай агітацыі па тэлефону няма вынікаў? Ёсьць.

Так, напрыклад, яшчэ тыдзень таму назад у Наркамземе аб пазыцы індустрыялізацыі ня было чутно.

Зараз Наркамзем падцягнуўся: На пазыку індустрыялізацыі падпісалася 80 проц. яго супрацоўнікаў.

Урэшце званок Наркамфінаўскага тэлефону папаў у самы пункт.

М. Газэтны.

„На індустрыялізацыю мы павінны аддаць усё".

Заклік Савецкага ўраду на падпіску пазыкі індустрыялізацыі не прайшоў і міма чырвонафлётцаў падшэфнага комсамолу Беларусі лінкору «Парыская Комуна". Кожнаму ясны задачы і значэньне гэтай пазыкі. Падведзены вынік дае 4.790 руб. А гэта ня мала. Пазыка індустрыялізацыі—наш своеасаблівы політычны экзамен. Мы яго вытрымалі.

Нельга ня спыніцца на адным цікавым прыкладзе. Машыніст Домбран і электрык Сьмірноў—абодва рабочыя, абодва актывісты—грамадзкія працаўнікі. Першы падпісаўся на 600 руб., другі на 325 р.

— Мы зараз у грошах асобнай патрэбы ня маем. Рэспубліцы яны патрэбны. Мы рабочыя і прамысловасьць нам родная. На яе адбудаваньне—мы павінны аддаць усё, што можам.—Вось іх адказ на пытаньне: чаму так многа?

Гэты прыклад павінны ведаць нашы шэфы—комсамольцы Беларусі, на гэтым прыкладзе яны павінны павучыцца як ахоўваць заваёвы Кастрычніка.

Моцны Чырвоны флёт, моцна Савецкая рэспубліка такімі Домбранамі і Сьмірновымі. Раўняйцеся па ім!

Настусевіч.

За комсамольцамі і беспартыйныя.

(Мястэчка Чарэя).

Комсамольцы Чарэйскай спажывецкай коопэрацыі хоць атрымліваюць маленькую пэнсію, але усе падпісаліся на пазыку індустрыялізацыі.

Гледзячы на іх облігацыі купляе і беспартыйная моладзь. Бярэце прыклад з чарэйскіх комсамольцаў!

М. Гурэвіч.

Дзядзька Простак паказаў прыклад.

(Старыя Дарогі, Бабруйшчына).

Рабочыя і служачыя нашых станцый усе як адзін, падпісаліся на пазыку індустрыялізацыі.

Асабліва выявіў сябе вартаўнік станцыі тав. **Простак**. Атрымлівае ён усяго 28 рублёў у месяц, і ня гледзячы на гэта набыў 25 рублёвую облігацыю пазыкі.

Моладзі нашай станцыі трэба ўзяць прыклад з тав. Простака.

Нарока.

Чалавек з скэптычнай ухмылкай.

Пашлі мы бадзёрым і шпаркім крокам. Нішто не магло перашкодзіць нашаму ўздыму: ні туман—такі густы, што наперадзе можна было разглядзець толькі запырсканыя зады аўтомобіляў і сумныя хвасты адзінокіх коначных кляч; ні вялізарныя лужы, якія блішчэлі на маставой, сумуючы аб сухіх нагах; ні тое, што мы абсолютна ня ведалі куды і чаго ідзем і ў памяці надаедліва круціўся пушкінскі радок:

«Что день грядущий мне готовит?»

Усё гэта—дробязь. Мы ведалі аб адным: **суботнік**. Суботнік! Вы чуеце, якая моц у гэтым слове? Студэнтаў—пэдфакаўцаў яно саграваала жывіцельнай цяплынёю свайго глыбокага сэнсу, мы былі ў гэты пахмуры васеньні дзень сто процантнымі колектывістымі, рукі гэтых колектывістых часаліся, а вочы сьвяціліся сьвятым агнём гэроізму... Побач са мною ішла Поля—лінгвістка. На ёй—каротенькае незашпіленае паліто, сярод бледнага твару чырванее прастуджаны нос, яна сьмела пераскаквае праз лужы і, паруша ючы дысцыпліну, ня можа стрымаць свайго захапленьня, шапоча:

— Вось гэта я разумею... Гэта абуджае, уздымае... Ня тое, што які-небудзь сухі сход... Ах, як хараша!

Калёна зьвярнула ў завулак і стала. Перад намі раскінулася шырокае, цьмянага колеру, поле, над якім калыхаліся поўныя парусы туману...

— Што-ж мы будзем рабіць?

Адны казалі, што гэта пляц будучага унівэрсытэцкага гарадка і мы будзем закладаць фундамант (якая пачэсная роля!), другія—што тут робяць сквэр і мы будзем садзіць дрэвы, трэція, з напуджаным выглядам, паведамлялі на вушка, што тут «скопкія могілкі» і мы будзем закопваць трупы без пары загінуўшых коняй... Дакладна ніхто нічога ня ведаў. Прашла гадзіна «апушчэньняў» і непярплівага чаканьня. Нарэшце, зьявіўся кіраўнік і ляжкім басам навед міў:

— Ёсьць работа для 75 чалавек. Стройся!..

Пралезшы праз дзірку ў плоце, мы апынуліся на другім канцы ўжо вядомага поля. Далёка чуліся галасы. Гэта заканчвалі сваю работу студэнты факультэту Права і Гаспадаркі, якіх мы прышлі зьмяніць.

Праўгасаўцы зьвярталіся з работы па адным і тады групы азвярэўшых ад «працоўнага апэтыту» пэдфакаўцаў накідваліся на іх з крыкам:

— Давай рыдлёўку!

Тыя, каму ўдавалася набыць гэтае «аружжа вытворчасьці», закідвалі яго на плячо і хадзілі з надзвычайна сур'ёзным выглядам.

Прыблізна праз гадзіну—паўтары, калі да «працоўнага апэтыту» прыбавіўся самы звычайны, усе ўжо мелі рыдлёўкі і дзесятнік павёў нас на работу.

А работа была такая: нашыя папярэднікі выкапалі вялізарную канаву, якая будзе служыць мяжою для новых вуліц, што будуюцца ў гэтым квартале. Наша задача—зрабіць гэтую канаву з адкосам, зраўняць і ачысьціць.

Усе горача замахалі рыдлёўкамі. Хлапцы «зразалі», а дзяўчаты выкідвалі зямлю. Кіраўнікі, будучы вельмі ўпэўненымі ў грабарскіх здольнасьцях пролетарскага студэнцтва, не паклапаціліся аб т м, каб былі працягнуты вяроўкі, якія-б паказвалі, у якім напрамку трэба капаць... І, кіруючыся ўласным «глазамерам», мы арудвалі з усіх сіл, з гонарам, што на справе ўдзельнічаем у будаўніцтве таго соцыялізму, аб якім столькі чулі і столькі чыталі...

Праўда, канава чамусьці выходзіла крыва. Яна паўзла па полі, як дзіўны чарвяк з няроўна разьвітымі часткамі доўгага цела... Адна частка—тоўстая, другая—тонкая, адна—простая, як страла, другая—зьвілістая, як прамова позіцыянэра... Дзесятнік бегаў ад аднаго вучастку да другога, неяк дзіўна пагладжваў вусы, часта кашляў і вінавата ўхмыляўся... Па сакрэту ён паведаміў аднаго з актывістых: заўтра прыдзецца перакопваць—вы ўжо лепш маўчэце...

Мы былі далёка ад такога скэптыцызму, хоць і некаторыя даросьлейшыя, у задуменьні ўтыкаючы рыдлёўку ў пясок, казалі:

— Куды-ж гэта варта, хлапцы?

— Маўчы,—адказвалі оптымістыя,—абы грошы зарабілі... І наогул пры будаўніцтве соцыялізму бываюць памылкі...

Скончылі рана—праз 2-3 гадзіны.

Поля, разглядаючы ружовыя пальчыкі, адзначыла:

— Нават рук не запэцкала...

Ну і суботнік...

Я маўчаў. Мне было не да пальчыкаў. У маёй галаве пасьпявала цудоўная ідэя: **прапанаваць актыву ячэйкі БДУ організаваць суботнік па організацыі сапраўднага суботніку.**

Як вы лічыце, га?

М.

Усебеларускі мітынг!

Падзяка дарослым.

СТАРШЫНЯ МІТЫНГУ: Мы зараз атрымалі цікавую пастанову якую лічым карысным цалкам агаласіць

Конфэрэнцыя рабочай моладзі г. Менску, заслухаўшы паведамленьне аб усесаюзным вялікім пачыне—суботніку на карысьць бяспрытульных—горача вітае гэтае пачынаньне Комсамолу. Водгукі ўдзелу шырокіх мас беспартыйнай рабочай і сялянскай моладзі ў комсамольскім суботніку—зьяўляюцца простым вынікам найвялікшай органічнай сувязі працоўнай моладзі з комсамолам, з сваім верным і нязьменным кіраўніком.

Конфэрэнцыя шле сваю гарачую падзяку старэйшым братом па рабоце—дарослым рабочым, якія чула і хутка адгукнуліся на заклік комсамолу да ўдзелу ў суботніках.

Няхай жыве Усесаюзны комсамольскі суботнік—экзамен творчых сіл пролетарскай моладзі!

Няхай жывуць нашы кіраўнікі—Комсамол і Комуністычная партыя!

Суботнік 4-х бяспрытульных.

Прамова-ўражаньні Акцябрскага.

Яны зьявіліся у чатырох. Галодныя, змораныя і абарваныя. Сакратар Менскага прадстаўніцтва ЦК Помдзет аглядзеў іх і спытаўся:

— Чаго хочаце, хлапцы?

Усе разам адказалі:

— Есьці. Прыехалі з Кіеву... Хочам працаваць.

І 4-х бяспрытульных накіравалі на работу. На Савецкай вуліцы, у памяшканьні былой сталоўцы БДУ вядзецца работа рамонту і абсталяваньні будучай сталоўкі для бяспрытульных дзяцей. Туды і трапілі на працу 4 бяспрытульныя.

Працавалі яны тры дні. Разам з імі ўдзельнічалі ў рабоце і служачыя Помдзету. У часе работы шмат гаварылася аб тым, што галоўныя выдаткі па організацыі сталовай аплаціць комсамольскі суботнік.

Бяспрытульныя слухалі, разводзілі ў непаразуменьні рукамі і, нарэшце, спыталіся:

— Хто гэта такі суботнік?

Ім растлумачылі. І тут здарылася тое, чаго ніхто не чакаў.

Бяспрытульныя абвесьцілі суботнік. Каравымі літарамі напісалі аб гэтым у паперцы на сьцяне, і свой заробак за дзень (8 р. 50 к.) аддалі на карысьць суботніку.

Так адгукнуліся самі бяспрытульныя.

Дзякуючы іхняму прыкладу, служачыя Менскага прадстаўніцтва ЦК Помдзет парашылі організаваць суботнік у сябе. І сумесна з грашыма бяспрытульных ад імя апошніх, аддаць і свой заробак.

Ну, а 4 бяспрытульныя?—Яны скончылі работу ў сталоўцы, абяцалі прыслаць яшчэ некалькі хлапцоў, а самі выехалі ў «гастрольнае падарожжа», зноў па Украіну.

Першы суботнік ружан-польцаў.

Койданава (Наш кор.) У некалькіх вярстох ад Койданова у саўхозе **Ружан-Поле** адбыўся першы суботнік. Аб гэтым суботніку гаварыў амаль што ўвесь раён. Праца дала нечаканыя вынікі. Работала 18 ч.—выручка дасягае—**30** р.

Гэта быў першы суботнік рабочых саўхозу. У астатнія нядзелі некалькі вясковых ячэек організуюць у гэтым саўхозе яшчэ суботнікі.

Зарабілі 695 руб.

Прамова т. Муклея, (Мозыр).

— **Ячэйка Будаўнікоў** працавала 2 тыдні звышурочна па дзьве гадзіны ў дзень і зарабіла 100 руб.

— **Ячэйка Комунальнікаў** зарабіла 50 руб.

— **Ячэйка Харчэўна-коопэрацыйная** працавала на піваварачным заводзе. Зарабіла 18 руб.

— **Комсамольцы ячэйкі «Швэйпром»**, сумесна з 7 беспартыйнымі зарабілі 60 руб.

— 16 кастрычніка быў праведзены суботнік, у якім удзельнічала **300 комсамольцаў і 50 беспартыйных.** 100 комсамольцаў выгружалі баржу—атрымана 50 руб. 140 працавалі па ўпарадкаваньні гораду—выручана 172 руб., 30 чал. рэзалі бярвеньні атрымана—45 рублёў. 50 чал. працавала зьдзельна ў «Вайсковым Гарадку»—атрымалі—200 р. Дзесятнікі Дземчук і Фрэнкель і землямер Карнеев свой заробак за працу ў гэты дзень аддалі на карысьць суботніка.

Шчацінщчыкі выканалі абавязак.

(Прамова сакратара ячэйкі шчацiннай фабр. т. Стэрліна)

Далёка на акраіне гораду разьмясьцілася наша фабрыка. Тут працуюць 90 рабочых.

У суботу па аддзяленьнях рабочыя толькі і гутарылі, што аб бяспрытульных, аб неабходнасьці дапамагчы ім.

На суботніку працавала 60 рабочых фабрыкі, кожны па сваёй спэцыяльнасьці. 18 комсамольцаў, усе, як адзін, былі на месцы.

Майстры аддзяленьняў таксама засталіся на суботніку. Вось якавая думка аднаго з іх: наверце, кажа беспартыйны майстар т. Панкоў, для сваёй мэты я-б і за 10 рублёў не згадзіўся працаваць звышурочна. Іншая справа — суботнік...

Шчацінщчыкі выканалі свой абавязак. Каля 100 рублёў мы ўнесьлі ў фонд кастрычнікавага падарунку.

Як жонка перашкодзіла... суботніку.

Прамова тав. Асы.

У мінулую нядзелю комсамольцы 1-ай друкарні разам з беспартыйнай моладзьдзю вышлі на работу, каб сваім заробкам дапамагчы бяспрытульным.

Працавалі амаль усе, за выключэньнем некаторых, якія, бачыце, па «важных прычынах» не змаглі ўдзельнічаць у суботніку.

Вось, напрыклад, тав. **Гатаўскі** так адказвае аднаму члену ячэйкі, які ў яго апытаўся чаму ён ня прышоў на суботнік:

— Нашто працаваць на суботніках у карысьць бяспрытульных, калі я гэты дзень павінен прысьвяціць маладой жонцы.

Сорам тав. **Гатаўскі**. Бяспрытульны мог-бы атрымаць к сьвяту Кастрычніка за ваш дзённы заробак на суботніку «падарунак».

Каго разварушыў конкурс.

Да Кастрычніка застаўся адзін тыдзень.

ЗАДАЧА КОНКУРСУ «ЧЫРВОНАЙ ЗЬМЕНЫ»—ВЫСЬВЕТЛІЦЬ ІНІЦЫЯТЫВУ КОМСАМОЛЬСКІХ ЯЧЭЕК У СПРАВЕ НАЙБОЛЬШ ПРАДУМАНАГА ПА СУТНАСЬЦІ І ЗНАДВОРНА-АФОРМЛЕНАГА ЎДЗЕЛУ МОЛАДЗІ Ў СЬВЯЦЕ.

Дзяўчына аб сабе.

(Вёска Кісьцяні, Рагачоўскага раёну).

Райком комсамолу парашыў з прычыны дзесяцігодзьдзя Кастрычніка правесьці сход дзяўчат сялянак у вёсцы Кісьцяні.

У той самы вечар, 23-га кастрычніка, на вёсцы адбываліся дзьве вячоркі, прысвечаныя праводам хлапцоў, уходзячых у Чырвоную армію.

Як заўсёды, вельмі цяжка прыцягнуць дзяўчат на які небудзь сход у той час, калі на вёсцы гармонік грае. Прышлося «мобілізаваць» усіх комсамольцаў для вярбоўкі дзяўчат на сход.

На гэты раз амаль усе дзяўчаты гуртом павалілі на сход. Прышлі на сход і жанчыны рознага ўзросту з дзецьмі на руках. Усяго каля 60 чал. жаночага полу (акрамя мужчын, якіх было каля 30).

Адчыняецца сход. Дзяўчына-старшыня прэзыдыуму гаворачы цьверда, адважна і ўпэўнена—дае слова прадстаўніку жанаддзелу. Жвава, на фактах кісьцянёўскай сапраўднасьці робіцца даклад аб дзяўчатах, жанчынах і кастрычніку. Як радасна вымаўляюцца словы ў дакладчыка.

— Вось дзяўчына Пшыркова такая-ж як і ўсе. Уступіла ў КСМ, а цяпер член райкому КСМ. Ваша вёска дала сваю настаўніцу, якая была такой-жа, як і ўсе сялянскія дзяўчаты...

Дзяўчына—дэлегатка—бярэ слова:

—За 10 год мы маем вялікія дасягненьні, але яшчэ больш трэба зрабіць, патрэбна канчаткова ліквідаваць няпісьменнасьць сярод дзяўчат, організаваць гурткі ручной працы для дзяўчат уцягнуць іх у працу сельсавету.

Пажылая жанчына гаворыць:

У нас маюцца піонэры—гэта таксама дасягненьне.

Але ў нас ёсьць шмат дзяцей, якія ня вучацца. Жарты, на сто вучняў адзін настаўнік! Чаму гэта ў чытальні холадна, а для школы апалу няма.

Мая дачка-комсамолка,—кажа жанчына-дэлегатка—і як кажуць, член раённага комсамолу. Не скажу, што карысьці няма, але чаму гэта ў ячэйцы ўсяго дзьве комсамолкі. Відаць ячэйка мала працуе. Дзяўчаты маладыя, хочацца пагуляць, а ў вас сумна Вазьмецеся за справу тады дзяўчаты пойдуць ў комсамол.

Потым з вялікай увагай і радасьцю сход выслухаў інформацыю аб маніфэсьце ЦВК.

А Рутман.

Папрацуем і павесялімся.

(Ганцаўская ячэйка комсамолу, Плешчаніцкі раён).

Наша комсамольская ячэйка ў сувязі з набліжэньнем сьвяткаваньня Кастрычнікавай рэволюцыі і абвяшчэньнем конкурсу на лепшае правядзеньне гэтага сьвята, паставіла перад сабою задачы:

Правесьці сходы сялянскай моладзі, дзе абгаварыць пытаньні ўдзелу ўсяе моладзі ў сьвяткаваньні, а таксама і аб тым, што даў Кастрычнік моладзі; упрыгожыць хаты-чытальні і чырвоныя куткі; падрыхтаваць да сьвята з багатай і вясёлай праграмай Кастрычнікавыя вечары; 30-га кастрычніка правясьці нядзельнік у вёсцы Нова-Ганцавічы, на якіх зрабіць чатыры агародкі для магілак чырвонаармейцаў, загінулых ад белапольскіх куль.

Большасьць гэтых конкрэтных задач ячэйка ўжо выканала.

Цяпер вядзецца падрыхтоўка да добрай, жывой і бадзёрай дэмонстрацыі ў дні 10-цігодзьдзя рэволюцыі.

В. Шабан.

Ячэйкі на нагах.

(Смалявіцкая райорганізацыя ЛКСМБ).

Падрыхтоўка да 10-цігодзьдзя Кастрычніка у райорганізацыі ЛКСМБ распачалася яшчэ у верасьні. У канцы гэтага месяца была праведзена нарада сакратароў комсамольскіх ячэек, на якой было абгаворана пытаньне аб комсамольскім суботніку, аб 10-цігодзьдзі Кастрычнікавай рэволюцыі.

У сучасны момант райком ЛКСМБ **праводзіць праверку, як ячэйкі падрыхтоўваюцца да сьвята.**

Трэба адзначыць, што большасьць ячэек працу па падрыхтоўцы разгарнулі добра.

Смалявіцкія местачкова-савецкая і профвытворчая ячэйкі правялі суботнік на якім наладзілі грэблю пракапалі на баках яе канавы, пачынілі масткі.

Гэтыя ячэйкі разам з райсаветам ТСА-Авіяхіму організавалі суботнік на якім збудавалі ў мястэчку цір.

У гэтыя дні праводзіцца энэргічная падрыхтоўка да спэктаклю у дзень сьвята і да дэмонстрацыі.

Местачкова-савецкай ячэйкай па суседніх вёсках праведзены сходы сялянскай моладзі, дзе абгавораны пытаньні аб удзеле сялянскай моладзі у падрыхтоўцы і правядзеньні сьвята Кастрычніка. На сходах асаблівая ўвага зварочвалася на тое, каб сьвята адчувалася у кожнай сялянскай хаце. На гэтых сходах абіраны камісіі для правядзеньня Кастрычнікавых вечарынак.

На малюнку абразы упрыгожаньня вокан Усё, што пакрыта чорнай фарбай, трэба зрабіць з чырвонай паперы.

Алесь Ліпнёвы.

Кастрычнікавы падарунак

(Чарэйскі раён, Аршанскай акругі).

У некаторых сялянскіх ячэйках КСМ ідзе шпаркая падрыхтоўка да 10 годзьдзя Кастрычніка. Мы не адстаем ад іншых раёнаў у правядзеньні комсамольскага суботніку. Старажавіцкая ячэйка ў вёсцы Канстанцінава сумесна з усім сялянствам вышла і адрамантавала навокал вёскі паламаныя масты. Цяпер можна сьмела і без бяды праехаць. На днях выходзіць з гэтай-жа мэтай уся Горская ячэйка КСМ.

100 процантаў комсамольскіх гаспадарак у коопэрацыю,—лёзунг да 10 годзьдзя Кастрычніка ўжо выконваецца.

Добры прыклад тут дала **Заборская ячэйка** якая цалкам уступіла ў шэрагі коопэрацыі і стараецца ўцягнуць сялянства Тое самае робіць мястэчковая ячэйка і шмат іншых.

Комсамольцы-гаспадары шпарка рыхтуюцца да раённай сельска-гаспадарчай выстаўкі Прыкладнымі ў гэтай справе—сельская **Чарэйская** ячэйка і Вяцерская.

Гурэвіч

На вячорках аб Кастрычніку.

(Арлоўская ячэйка, Любаньскага раёну, Бабруйшчына).

Каб растлумачыць вялізарную карысьць Кастрычніка вясковай моладзі і сялянам, нашы комсамольцы ідуць на вячоркі дзяўчат, чытаюць там газэтныя артыкулы, апавяданьні, вершы, параўноўваюць сучаснае жыцьцё вёскі з ранейшым. Тое самае адбываецца і ў тых хатах, у якія зьбіраюцца дзядзькі «пасядзець і пакурыць».

Гэтыя вячоркі і «хаты-пасядзелкі» далі нам магчымасьць прыцягнуць да падрыхтоўкі к сьвяту ўсю моладзь, усё сялянства вёскі.

Раман Галай.

Міжнародны агляд.

Дзень за днём.

Эўропа напярэдадні катастрофы 1914 году.—Лейд-Джордж аб вайне і СССР.—Змаганьне кітайскіх рабочых мас. Забастовачны рух у Кітаі пашыраецца.

Буржуазны «міратворац».

Лёйд-Джордж—видомы правадыр ангельскай буржуазнай партыі, нядаўна выступаў на сходзе прыяцеляў Лігі Нацый.

У сваёй прамове ён зазначыў, што конфлікты ў Эўропе існуюць і вастрыня іх надалей будзе паглыбляцца.

Агульны дух нянавісьці стварае ўражаньне, што катастрофа 1914 году паўтарыцца.

Лёйд-Джордж зазначыў, што непаразуменьні між капіталістычнымі дзяржавамі выклікаюцца нежаданьнем ажыцьцяўляць тыя пункты мірных угавораў, якія накіраваны на абарону мірных адносін.

«Аднак, асноўная прычына нятрывалага становішча, — казаў далей Лёйд-Джордж,—у тым, што дзяржавы абыходзяць абяцаньні аб разброеньні».

Далей, гэты буржуазны «міратворац», з жалем зазначыў тое, што Савецкі Саюз, яшчэ і да гэтага часу не ўваходзіць у буржуазную сям'ю.

Цікавыя думкі гэты буржуй, выказвае адносна СССР.

Па яго думцы, бальшавізм будзе існаваць 10, а мо' і 20 гадоў.

Урэшце-ткі пакінула буржуазія надзеі на хуткае зьнішчэньне краіны пролетарскае дыктатуры.

Ужо згаджаецца на больш доўгі тэрмін існаваньня СССР, а не на 2 месяцы, або два гады, як гэта вызначалі капіталістыя раней.

Барацьба кітайскіх рабочых.

Мілітарыстычныя ўрады Кітаю робяць сваю крывавую справу.

Кожны дзень прыносіць шмат паведамленьняў аб катаваньнях кітайскіх працоўных мас.

Разганяюцца профсаюзы. Комуністычная партыя Кітаю загнана ў падпольле,

Усе рэволюцыйныя організацыі руйнуюцца нанкінска-ўханскімі здраднікамі.

Праўда, паміж Нанкінам і Уханам няма сяброўства.

Яны зараз вядуць і між сабой барацьбу. Але-ж у пытаньні барацьбы супроць рэволюцыі, яны маюць аднолькавы погляд.

І ўсё-ж ня гледзячы на рэпрэсіі і катаваньні, рабочы рух у Кітаі жыве і пашыраецца.

Цэлы шэраг забастовак праведзеных у Шанхаі, Нанкіне і ў іншых прамысловых цэнтрах Кітаю. Барацьба сучжоўскіх рабочых.

Організацыя забастовачнага камітэту, які вядзе агітацыю за ўсеагульную забастоўку у Сучжоу (вялікі партавы горад)—усё гэта яскрава сьведчыць аб разрастаньні клясавае барацьбы ў Кітаі.

Надзвычайна цікава тое, што фабрыканты Сучжоу ўцяклі ў Шанхай.

Яны баяцца рэволюцыйнай хвалі рабочых.

Больш таго, забастовачны камітэт у Сучжоу бярэ ў свае рукі ўладу.

Вызваляе арыштаваных. Выдае свае загады і прымушае прадпрыемцаў гэтым загадам падначаліцца.

Гэта азначае, што рабочы рух у Кітаі жыве,

Што профэсыянальныя організацыі, якія пашлі ў упадпольле, сё-ж трымаюць у сваіх руках кіраўніцтва рабочым рухам.

Калі да ўсяго гэтага дадаць яшчэ і тое, што зараз ідзе распад у лягеры кітайскіх здраднікаў.

Што між Уханам і Нанкінам супярэчнасьці пераходзяць у ваенную стычку.

Тады будзе зусім зразумела тая барацьба, якую вядуць кітайскія рабочыя і сяляне.

Важна яшчэ і тое, што кіраўніцтва гэтай барацьбой, знаходзіцца ў руках сапраўдных рэволюцыянэраў, на чале якіх стаіць кітайская комуністычная партыя.

Алёнін.

ЧАМУ АТРУЦІЛАСЯ КОМСАМОЛКА КАЗЛОЎСКАЯ?

У Глушы, на шкляной гуце імя Комінтэрну—у панстве сьлепаты і нядбайнасьці, у панстве безадказнасьці за ўмовы жыцьця рабочых, у панстве п'янкі, карт, боек, хуліганства, чубараўшчыны,—у павуціне гэтых нядбайнасьцяй—атруцілася комсамолка-батрачка Анюта Казлоўская.

Казлоўскай быў дарагі комсамол, але ў ячэйцы яна, акрамя зьдзекаў, не знайшла ніводнага таварыша, ня чула ніводнага цёплага слова, якое памагло-б ёй перанесьці ўвесь той бруд, які і атруціў яе.

МЫ ПАТРАБУЕМ НЕАДКЛАДНАГА І ДАСКАНАЛАГА РАСЬСЛЕДВАНЬНЯ ГЭТАЙ СПРАВЫ І ПРЫЦЯГНЕНЬНЯ ВІНАВАТЫХ ДА СУРОВАЙ АДКАЗНАСЬЦІ.

Патрабуем суровае кары!

Шкляная гута імя Комінтэрну адчыняе перад нашымі вачыма такі малюнак, на які спакойна можа глядзець толькі заядлы вораг рабочай клясы і яго комуністычнай партыі.

Адсутнасьць клапот аб жыльлёвых умовах рабочых з боку адміністрацыі зьмясьціла іх пад ваннай, дзе кожную сэкунду пагражае калецтва, або сьмерць. Адсутнасьць увагі да існуючага інтэрнату дало росквіт у ім крадзежам і хуліганству, якое даходзіць да самай адкрытай чубараўшчыны.

Нечалавечыя адносіны майстраў да вучняў, зьдзекі над тымі, хто прышоў на завод з вёскі, хто ня ўмее гутарыць на „панскай мове",—усё гэта прывяло да таго, што некаторыя хлапцы па некалькі дзён шукалі... бандытаў, каб разам з імі адпомсьціць майстрам.

Насупынная п'янка, лаянка, бойкі, карты, лото, ахрышчаныя адным словам—„культура", атрымалі тут поўнае права грамадзянства і нічога дзіўнага і новага для заводу не ўяўляюць.

І гэта ў той час, калі хлапцы хочуць вучыцца, калі яны рвуцца да кнігі, але ім у гэтым ніхто не дапамагае.

І вось на гэты завод прышла забітая батрачка, сірата Анюта Казлоўская.

Яе прынялі ў комсамол. Яна стала прыкладнай комсамолкай. Яна даражыла комсамолам.

Але што з гэтага? У ячэйцы Анюта не знайшла нічога добрага. У ячэйцы яна не знайшла сваіх таварышоў, не пачула ніводнага блізкага, ласкавага слова. У ячэйцы, як і на заводзе, яе цкавалі, зьдзекаваліся, абзывалі „божай кароўкай", „няфігурнай" і „нялюднай".

Пачаў з Анютай гуляць майстар завадзкі. Пачаў ён яе ўпрашваць выйсьці за яго замуж. Анюта згадзілася. Пасьля гэтага ён яе кідае.

Забітая, няпісьменная, асьмеяная, ня маючы нідзе прытулку, сустракаючы і ў кожным комсамольцу толькі ворага, і кія глуміліся над ёю бяз меры, Анюта знашла выхад у воцатным растворы.

А ці ня ганебнае, недапусьцімае такое зьявішча, калі ніхто не хацеў адратаваць комсамолку, не хацеў адвезьці яе ў горад.

А ці не ганьба ўсім тым, хто ня пускаў да Анюты адзіную яе таварышку Лаўрановіч і хто за паездку яе з хворай залічыў гэта, як прагул.

Вось адносіны, якія мы павінны агнём выпякаць, ячэйкі ЛКСМБ заводу „Комінтэрн" Бабруйскай акругі да сваіх сяброў. Вось яе адносіны да тэй цаны чалавеку ў комсамоле, над павышэньнем якой б'ецца наша організацыя.

Замест чулых, цёплых, таварыскіх адносін да кожнага комсамольца, за што мы штодзенна вядзем упартую барацьбу, ячэйка „Комінтэрну" затравіла, давяла да сьмерці нікім не падтрыманую Казлоўскую.

І гэта не адзіны выпадак на шкляной гуце „Комінтэрн". Прачытаўшы старонку, вы ўбачыце, што ён мае цэлую гісторыю самазабойстваў. На такім чорным фоне іншага і чакаць нельга.

Даводзячы аб гэтым да ведама і суда шырокай савецкай грамадзкасьці, мы патрабуем ад ЦКК-РСІ і прокуратуры самага безадкладнага, самага дасканалага расьсьледваньня як гэтай справы, так і ўсяго заводу, абставіны якога—повад да чубараўшчыны, бандытызму, да самагубства.

Мы чакаем прыцягненьня вінаватых да самай суровай адказнасьці.

І мы ўпэўнены, што гэта будзе зроблена.

У. С.

Зьдзекі ня мелі граніц.

Анюта Казлоўская прышла на завод у 1926 годзе.

Два месяцы яна працавала каля варштату „падсобнай", а астатні час была прыбіральшчыцай мужчынскага агульнажыцьця.

Гэта было тое самое агульна-жыцьцё, дзе жыло 12 хуліганаў, і якое стала віноўнікам сьмерці Казлоўскай.

Першы раз у сваім жыцьці Казлоўская даведалася, што значыць быць „ня прыгожай дзяўчынай"...

«Хлапцы паважаюць толькі такіх».

— Аднаго разу прыбягае да мяне Анюта—кажа Бараноўская, гаспадыня хаты, дзе жыла Казлоўская—і такая радасная, якой ніводнага разу ня была.

— Цётачка запісалі мяне ў комсамол. Каб вы ведалі, як добра: мяне навучаць чытаць, я буду на сходы хадзіць, гаварыць...

Казлоўская акуратна хадзіла на сходы, заўсёды ўважліва слухала. Але ня было ніводнага сходу, на якім-бы ня зьдзекваліся над ёй.

— „Глядзі... Глядзі.. Божая кароўка прышла".

Анюта Казлоўская забівалася ў самы куток, дзе-б яе ня бачылі, і схіліўшы галаву, і сьціснуўшы зубы ад крыўды, праседжвала да канца сходу.

Ёй, батрачцы, сіраце, хацелася ўчуць хоць ад каго-небудзь адно ласкавае, добрае слова.

На сходзе ячэйкі, на рабоце ні адна дзяўчына не хацела гутарыць з Казлоўскай:

— „Нялюдная", „няфігурная"—гаварылі завадзкія дзяўчаты.

І калі прыходзіла Казлоўская дамоў, яна плакала цэлую ноч.

Часта Анюта гаварыла Бараноўскай:

— Цётачка, ведаеце, сёньня я так наплакалася, цэлы дзень плакала.., Нікога ня было ў інтэрнаце, ніхто не перашкаджаў..

Казлоўская даражыла комсамолам. Ёй, усімі пакінутай, адзінокай, ня гледзячы на пераносімыя зьдзекі, было прыемна адчуць сябе ў організацыі...

Яна ў комсамоле навучылася вывесьці дрыжачай рукой няроўныя і няпрыгожыя літары, яе навучылі расьпісацца.

і вось Казлоўская ідзе на манэўры.

На манэўрах яна пераносіла яшчэ больш зьдекваньняў.

Уначы яна прыбягала да Фені Лаўрановіч, дзяўчыны, якая адна з усяго заводу гаварыла з Казлоўскай як з таварышом.

— Мая мілая Фенечка, усё панства, красавіцы сьмяюцца. Ты толькі адна са мной гаворыш.

Некалькі разоў яна прыбягала да т. Нахмана—дырэктара заводу, просячы перавесьці яе ў жаночы інтэрнат.

Просьба заставалася просьбаю...

Казлоўская пераносіла, як і раней, зьдзекі 12 хуліганаў...

Хто вінаваты?

Анюта прыняла атруту.

Да **Фені Лаўрановіч**, былой работніцы заводу, а зараз прыказчыцы **мясцовай крамы ЦРК**, Казлоўская прышла за **уксуснай эсэнцыяй.**

Бутэлечка каштавала **20 кап.** Казлоўская ўзяла **дзьве...**

— Ты што, Анютка, травіцца думаеш?

— Не, мілая, ці мне сьвет няпрыгожы, або жыць ні ахвота. Хазяйка мая прасіла купіць...

Гэта былі дзьве ракавыя бутэлечкі, купленыя Казлоўскай месяц таму назад, і спаліўшыя ёй нутро.

Вечарам яна адзела белае плацьце і некуды пашла. У дзьве гадзіны начы яе бачылі каля **мужчынскага інтэрнату...**

Раніцою Бараноўская і суседкі ўчулі стогны ў гумне. Белая, як сваё плацьце, хістаючыся, вышла Анюта з гумна. Яна падышла да сенцаў і **ўпала.**

Жанкі, якія зьбегліся, нарабілі крыку...

Казлоўскую ўнесьлі ў хату і палажылі на ложак. Праз некалькі хвілін **дохтар рабіў першую дапамогу—ёй давалі бялкі...**

А праз паўгадзіны доктар т. Галубецкі, сакратар комсамольскай ячэйкі тав. **Байкачоў** дапрашвалі Казлоўскую:

— Чаму атруцілася, Анютка?

— Не ратуйце мяне!.. Ня трэба. Фігура плахая! Жыць ня буду!

Гэта былі словы Казлоўскай, пасьля якіх сакратар зусім спакойна пашоў дамоў. Зусім спакойна прыняў і завод гэтую вестку.

— Казлоўская атруцілася? — Ну і што!

— Сабаку—сабачая і сьмерць— казалі хлапцы, у тым ліку і некаторыя комсамольцы.

Хутчэй-бы памерла.

Прыбягае дохтар у завком:—Трэ' было каму-небудзь адвесьці Казлоўскую ў горад. Як «на жаль», у завкоме ўсе былі «заняты». Тады гаспадыня Бараноўская,—работніца заводу,—зьвярнулася да сваіх таварышак і да комсамольцаў. Яны таксама адмовіліся.

Прыходзіўшыя, брэзгліва глядзелі на струйку крыві, што цякла з рота, адварачываліся і ўходзілі. Кроў аблівала белы-белы мармуравы твар Анюты і запякалася...

Павезьлі ў горад Казлоўскую **Феня Лаўрановіч і Янінка Вайцахоўская.**

Везьлі яе на простым брудным возе, на якім раней вазілі **торф.**

На спутаных карэньнямі дрэў, па разлогах і калдобінах гэта «падвода» растрасла ў канец зусім ужо аслабеўшую Казлоўскую.

У завкоме былі ізвозчычныя драбіны, але іх не далі... Іх, высьцеленыя ўнутры аксамітам, магла запэцкаць сваей крывёю Казлоўская.

— Бяз расораў, хутчэй памрэ!—спакойна адказалі ў завкоме.

Нядбайства дохтара.

У горадзе Казлоўскай таксама давалі бялкоў,—іх купіла на свае сродкі Феня Лаўрановіч.

Феня захвалявалася, бачачы нядбайства, і невазмуцімае раўнадушша ўрача **Талачынскага.**

— Дохтар, трэба уксус выкачваць. У мінулы раз пры мне Войцахоўскай выкачвалі. Тады дохтар Галынскі выратаваў яе. У адказ на такія словы Лаўрановіч, Талачынскі запытаў:

— Вы што, профэсарам будзеце?

Коратка і ясна. Пытаньне дало сябе адчуць. Феня адвярнулася і змахнула сьлязу...

Казлоўскай іяноў давалі бялкоў...

— Фенечка, табе ўсё раскажу... ня кідай мяне... жыць хачу... Фенечка, ня кідай!—крычэла Анюта.

Хворую ўсе забылі.

Расьцераная і вьбянтэжаная прыехала Феня на завод. **Ні з ячэйкі, ні з комсамольцаў ніхто ня спытаўся аб Казлоўскай.**

Толькі старыя кабеты прыбеглі да Фені, да начы гаворачы пра Анюту.

Феня вышла на работу. Двень, што яна патраціла, каб адвезьці Анюту, ёй залічылі за **прагул.**

Да Казлоўскай паехала **Бараноўская.** Увесь час Анюта крычэла і клікала Феню. Дастаткова было толькі адчыніць каму-небудзь дзьверы, як ўскаквала Анютка:

— Феня, ты?

І падала ізноў, абліваючыся крывёю. Яна білася ў сударгах, зрывалася з ложка і выбіўшы шыбу выскачыла на вуліцу...

А ячэйка, завком даўно махнулі рукой... Нікому не патрэбную, Казлоўскую забылі. Ніхто не патурбаваўся паведаміць аб ёй у райком. А **сакратар парт'ячэйкі** так мне заявіў:

— Мы думалі, што яна выжыве. Адкуль мы ведалі, што яна памрэ, таму не паведамлялі нікога.

13 дзён, якія ў страшэнных муках, енках і брэдзе правяла Казлоўская, ніхто ня ведаў, што з ёю.

Бараноўская прыехала за Феней, ёй **афіцыйна** заявілі:

— Паедзеш—уволім!—Так сказалі кіраўнікі коопэрацыі.

Тады Феня пабегла ў ячэйку, у завком, дзе над ёю толькі жартавалі:

— Кінь, Фенька, дурыць галаву, без цябе памрэ!

А ў гэты час крычэла і мітусілася Анюта. **Яна маліла прывезьці Феню. Ёй аднэй, сваёй адзінай падрузе яна хацела нешта сказаць...**

Вось што расказваюць хворыя:

— Нечакана адчыніліся дзьверы. Ускочыла Анютка, кінулася на шыю сястры міласэрдзя:—**Феня, мілая, ты...** потым адкінулася—**не**, і парваўшы рубашку, абліваючыся крывёю **ўпала на падлогу.**

„Культурны" адпачынак.

Так памерла Анюта Казлоўская, кандыдат ЛКСМБ, прыбіральшчыца заводу імя Комінтэрну, **нікому ня сказаўшы прычыны прыняцьця атруты.**

Акругком ЛКСМБ, **у пяці кроках ад якога знаходзіцца больніца,** райком партыі і комсамолу толькі тады, калі пасьля 13-цідзеннага мучэньня Казлоўскай больніца прыслала пісульку з просьбаю пахаваць, **даведаліся аб усёй гісторыі.**

Галоўная віна, за сьмерць т. Казлоўскай, ляжыць на ячэйцы комсамолу, якая сваімі бяздушнымі, фармальнымі адносінамі затравіла прышоўшую на завод няпісьменную, забітую батрачку.

* * *

На Казлоўскай хацеў жаніцца малады хлапец, майстар **Завадзкі Адам. Ён упрашваў яе выйсьці за яго замуж,** аб чым расказала яна сваёй гаспадыні—Бараноўскай у тую-ж ноч.

І калі аб гэтым даведаліся хлапцы з апісанага вышэй інтэрнату, яны пачалі зьдзеквацца над **Завадзкім,** кажучы аб дрэннай «фігуры» Казлоўскай і г. д.

Праведаўшы аб такіх зьдзеках, Анюта прышла дамоў і **пачала плакаць. Завадзкі Адам перастаў з ёю гуляць.** Яна даведалася аб самазабойстве Янінкі Войцахоўскай **і выпіла уксуснай эсэнцыі.**

Зараз нарокам хлапцы асьцярожна гавораць аб Казлоўскай. Колькі разоў я не дапытваўся аб ёй, мне адказвалі: «**Памерла і ўсё**»... Болей—ні слова. **Завадзкі Адам адмаўляецца і ад таго, што з ёю гуляў.**

Значыць тое, што хацела сказаць Казлоўская Фені Лаўрановіч, прымае ўжо больш вызначаны і пагражаючы для Завадзкага Адама характар.

Значыць, ускрыцьцё цела так ці інакш высьветліла-б прычыну самазабойства Казлоўскай.

А. К.

Ва ўладзе нядбайнасьці, прагулаў і бясчынстваў.

У гуту грэцца.

Глуша.

Цемра і дождж.

Завод штосьці варчыць дзесяткамі грахочачых сарціровак і дра ілак... Як прыемна ў прыкрую дажджлівую, васеньнюю ноч убачыць столькі агню.

У гуту грэцца...

Пад пагрозай сьмерці.

Мы бяжым па шаткіх жалезных драбінах, пераскакваем зьяючыя ямы, падлазім пад трубы газа-генэратара і, нарэшце, спыняемся **пад ваннай.**

Жыць «пад ваннай» значыць **кожную ноч спаць у несьцярпімай жары, валяючыся на трох дошках, якія пакладзены на раскалёных цэглах.**

Кожную сэкунду зьверху можа паліцца на сьпячага жыдкае шкло, якое ці адразу заставіць спыніцца сэрца, абварыўшы цела агнём, ці падвергне чалавека мучэньням на некалькі тыдняў і пасьля ўсяго— **пусьціць па сьвеце калекай.**

Кожную ноч сыплецца ўніз едкі паташ, які разьядае скуру, які застаўляе сьлязіцца вочы...

На глыбекі аднаго мэтру ідуць трубы газа-генэратара. Трубы могуць узарвацца. Два тыдні таму назад **ад напору газу адна з труб узарвалася. Труба лопнула недалёка ад сьпячых.**

Так растуць і разьвіваюцца дзесяткі хлапцоў, ня маючыя памяшканьня для начоўкі.

Адзін інтэрнат адчыняецца да Кастрычніка. Ён разьлічаны на 10 чалавек, будуць жыць—18, а астатнія 60 — дзе хочаш—пад ваннай, на вуліцы...

Яны хочуць вучыцца.

А вучыцца нельга.

— Дзе сшытак палажыць?—Пад ваннай, на цэглы, каб ён згарэў, каб кожны праходзіўшы таптаў яго нагамі?..

— Ды і завошта купіць?

На гэтых днёх у хлапца ўкралі ўсю палучку: спаў, жара разламіла цела, выбег у ўпаковачную і кінуўся на сена. Устаў раніцою, **а грошай няма.**

Не абучэньне, а зьдзекі.

— Кваліфікуюць нас?!

— Так кваліфікуюць, што больлю сьціскаецца сэрца, што ў злосьці сьціскаюцца кулакі.

У абед, калі адыйдзе майстар, яны—«падсобныя рабочыя»—падросткі падбягаюць да варштату, баязьліва аглядваючыся па баках, прабуюць зыдуць бутэльку.

Часта маладыя рабочыя—майстры робяць выгляд, быццам яны нічога ня бачаць.

Хлопчык рад выдуць першую шклянку, ён няўмела зачэрпвае шкло, старанна дуе і пакручвае яе ў руках. Тым часам **майстар, даўшы сваёй ахвяры насладзіцца некалькі хвілін, пакуль яна ў гарачай старанной рабоце забудзе пра небясьпеку, падыходзіць да крана, набірае вядро сьцюдзёнай вады, і калі хлапец павёртваецца за шклом да гарачай ванны, ён аблівае яго пад крык спужаўшагася і рогат астатніх.**

Яны хацелі стаць бандытамі.

Да мяне падышоў невялікі хлапец— былы бяспрытульны і кажа: «такіх, **як я, за тое, што мы з вёскі, за тое, што мы гаворым не «па-панску», завуць «жукамі», «мужыкамі», «брыдотай».**

На заводзе кваліфікаваная частка рабочых—палякі і немцы. Некаторыя з іх травяць кожнага хлопчыка і простага рабочага, які па паходжаньні «мужык».

Вось што сказаў мне былы бяспрытульны.

— За вёрст дзесяць па шашы, у мінулым годзе былі бандыты. Яны нікога ня ўбівалі, а толькі аглушыўшы забіралі грошы.

— Я быў сабраўся з двума хлапцамі ісьці да іх. Мы хацелі напасьці на завод, зьбіць да сьмерці майстраў і ўцячы.

Лаюцца і гвалцяць батрачак.

Зараз пры заводзе маецца адно агульнажыцьцё на 12 чалавек.

Як там жывуць, як праводзяць час?

Мы нарокам начавалі ў ім.

Ад лаянкі, ад «матаў» складаемых на ўсе падзяжы, здаецца сьцены чырванелі. За тры гадзіны гутаркі ніводны з 12 не сказаў ніводнага слова, якое-б ня было **перасыпана «матам».** Усе завадзкія дзяўчаты былі тут абгавораны— у аднэй тое, у другой—іншае.

У інтэрнат таксама прыводзяць дзяўчат батрачак, пояць іх да бясчутнасьці, да таго, покуль ім ня стане млосна і тады гвалтуюць па чарзе, і, пасьля ўсяго, заплаціўшы некалькі капеек, іх зьбіваюць.

У інтэрнаце два комсамольцы. Адзін з іх—**Балаш**—выклікае буру зьненавіджаньня беспартыйных.

— Ён просіць у іх чарачкі. Нам ім, над яго комсамольствам, над тым, што ён прывык па «дармаўшчынку»,—хлапцы сьмяюцца.

„Якія вы самі"

Ячэйка аб гэтым ня ведае, дык і як ей ведаць: калі выклікаюць каго-небудзь на бюро, і толькі досыць таму сказаць: «**якія вы самі**», як яго выпушчаюць, ня прыняўшы ніякай пастановы.

Да мяне падыходзілі беспартыйныя (з гэтага інтэрнату) і абурыўшыся крычэлі:

— Пакажы нам, у нашай ячэйцы комсамольца, які-б ня піў, які-б ня гуляў, які-б зьяўляўся добрым комсамольцам.

Пакажы, знайдзі!..

Вынікам усяго гэтага, зьяўляецца афіцыйная сводка, дадзеная мне адміністрацыяй заводу:

	Прагулы. Комсамольцы.	Беспартыйныя.	Усяго.
Жнівень	12 ч.	39 ч.	51 ч.
Верасень	14 ч.	38 ч.	52 ч.

А ўсяго моладзі на заводзе — 169 чал.

Лото, карты, бойкі.

Два словы аб «культуры»,—як тут гэта завуць.

На заводзе страшэнна разьвіта **гульня ў карты і ў лото.** Ставяцца і бяруцца шалёныя «банкі». Былі выпадкі, калі ў лото за некалькі гадзін гульні **прагульвалі ўвесь месячны заробак.**

Так жыве і выхоўваецца моладзь Глушы.

На абарону краіны.
У фонд паступіла 46 тысяч рублёў.

Цэнтральны савет ТСА-авіахіму падвёў вынікі збору сродкаў у фонд абароны краіны па БССР.

Усяго сабрана 46 тыс. рублёў; на першым месцы стаіць Менская акруга, якая дала 35 проц. усіх сабраных грошай.

Маніфэст—у жыцьцё.

Народны Камісарыят Социяльнай Забясьпекі рыхтуецца да ажыцьцяўленьня ў БССР пункту маніфэсту апошняй сэсіі ЦВК СССР аб забесьпячэньні старых сялян-беднякоў.

Такім сялянам, якіх налічваецца ў БССР каля 50 тысяч, намечана выдаць 100-150 тысяч рублёў у першы год, з штогоднім паступовым павялічэньнем гэтай сумы.

Апрача таго, старыя сяляне-беднякі будуць атрымліваць дапамогу па лініі камітэтаў сялянскай узаемадапамогі.

У Менску звыш 6 тысяч беспрацоўных.

Згодна апошніх вестак на вучоце Менскай Біржы Працы налічваецца 6490 беспрацоўных, з якіх падросткаў 1150.

У першую чаргу Біржай пасылаюцца зараз на работу дэмабілізаваныя чырвонаармейцы 1903-4 г.г. нараджэньня.

Новы рабфак.

Наркамасьветы адчыніў у Гомелі новы рабочы факультэт, курс навучаньня на якім разьлічан на 4 гады.

Месцы на Гомельскім рабфаку будуць разьмеркаваны, згодна пастановы ЦКА і ЦСПСБ, выключна па прафсаюзах.

Школы рабочай моладзі беларусізаваны.

У сёлетнім навучальным годзе, згодна пастановы Наркамасьветы, у вячэрніх школах рабочай моладзі і павышанага тыпу большасьць прадметаў выкладаецца на беларускай мове.

У яўрэйскіх і польскіх школах павышанага тыпу беларуская мова ўводзіцца як абавязковы прадмет па 2 гадзіны ў тыдзень.

Радыё ў Доме Селяніна.

У Цэнтральным Доме Селяніна ўстанаўліваецца гучнагаварыцель. Першы раз радыё загаворыць у 10-ю гадавіну Кастрычнікавай рэволюцыі.

Сярод сялян гучнагаварыцель выклікаў вялікую зацікаўленасьць.

Сярод пісьменьнікаў.
„Узвышша".

○ Літабяднаньне „Узвышша" рыхтуе да друку чарговы нумар сваёй часопісі, зьмест якой будзе прысьвечан 10-й гадавіне Кастрычнікавай рэволюцыі.

○ У кніжніцы „Узвышша" вышаў зборнік вершаваных баек Крапівы.

○ **Ул. Дубоўка** працуе над дасьледчым творам аб народнай творчасьці „Кампазіцыя народных песьняў"

○ **А. Бабарэка** напісаў шэраг крытычных артыкулаў аб сучасным стане беларускай літаратуры, якія будуць выданы асобнай кніжкай.

○ **Крапіва** падрыхтаваў да друку новы зборнік гумарыстычных апавяданьняў пад назвай „Людзі-суседзі".

○ **З. Бядуля** заканчвае вялікую аповесьць з жыцьця сучаснай савецкай вёскі, якая будзе друкавацца ў чарговых нумарох часопісі „Узвышша".

Перад тварам выбаршчыкаў.
Менскі Гарсавет дае справаздачу.
Пасьля 11 месяцаў работы...

Пасьля 11-месячнай дзейнасьці, распачалася справаздачная кампанія Менскага гарадзкога савету 11 склікаьня.

У першую чаргу справаздачы дэпутатаў савету адбудуцца на больш буйных прадпрыемствах гораду, як скурзаводы, гута „Пролетары", „Чырвоная Зара" ды інш.

Справаздачная кампанія працягнецца ўвесь лістапад.

„Ніводнага пропуску!"

Справаздача дэпутата Гарсавету т. **Шапіра** на гарбойні. Тав. Шапіра актыўны сябра комунальнай сэкцыі. Ніводнага пасяджэньня за ўвесь час сваёй работы ён не прапусьціў. На здымку дакладчык паказвае сходу сваю дэпутацкую кніжку, дзе не адзначана ніводнага пропуску.

Наказ выканан.

Гарадзкі савет распрацаваў справаздачу аб сваёй гадовай рабоце, якая абхапляе дзейнасьць савету ва ўсіх галінах. З справаздачы відаць, што за гэты год маюцца значныя дасягненьні.

Так, за год лік рабочых, занятых у Менскай прамысловасьці, павялічыўся на 10 проц.; агульная выпрацоўка прамысловай продукцыі дасягнула 16 мільёнаў рублёў у год; 99 проц. усёй прамысловасьці зараз належыць да Камгасу і ВСНГ і толькі адзін процант да прыватнікаў.

Ажыцьцёўлена ўсеагульнае навучаньне ў адносінах дзяцей 8-гадовага ўзросту; адчынена новая амбуляторыя для рабочых, павялічан лік ложкаў у бальніцах, дыспансэры і інш...

У вогуле наказ, дадзены выбаршчыкамі савету ў 1926 годзе, выканан на 95 проц.

А сьвята ўсё бліжэй...

Конкурс на лепшага вучня - падростка распачаўся на Менскім дражджавым заводзе **„Пролетары"**. Праводзіць конкурс комсамольская ячэйка разам з адміністрацыяй і завкомам. Мэта конкурсу—выявіць лепшых па акуратнасьці і хуткасьці работы вучняў, ня маючых прагулаў і дысцыплінаваных на вытворчасьці. Лепшым вучням, якіх выявіць конкурс, будуць выдадзены 3 прэміі: першая—дыплём, другая—ленінская бібліотэчка, трэцяя—газэты і часопісі. Па сканчэньні конкурсу будзе праведзена экспэртыза вучняў і разбраўліваньне некаторых падросткаў. Усё гэта прыстасоўваецца да **сьвята Кастрычніка.** **Вона.**

Цікавы кастрычнікаўскі вечар рыхтуе рабочая школа павышанага тыпу пры станцыі Менск МББ чыгункі. Драмгурток падрыхтаваў новую пастаноўку з гэроічнай барацьбы за Кастрычнік. Сябры літгуртка выступяць з дэклямацыяй спэцыяльна падабраных твораў рэволюцыйнай поэзіі. Выпушчаецца багаты па зьместу нумар вуснай газэты. Акрамя таго, выступіць хор, будуць наладжаны скокі, гульні і чытанка вясёлых апавяданьняў.

С. Вясёлы.

Да гадавіны Кастрычніка адчыняецца новая школа сялянскай моладзі ў м. Расасна (Аршаншчына). Школа ахопіць больш чым 50 вучняў. Таксама ў мястэчку, па ініцыятыве комсамольскай ячэйкі, організуецца ячэйка ТСА-авіяхіму, у якую будзе ўцягнута беспартыйная моладзь.

Г—в.

Кастрычнік ідзе.
Падарункі політзьняволеным.

Ячэйкі МОПР'у БССР прыступілі да збору сродкаў на падарункі політзьняволеным Польшчы і Заходняй Беларусі да 10-й гадавіны Кастрычніка.

Акрамя таго, да сьвята прыстасоўваецца пасылка лістоў у падшэфныя турмы.

Цэнтральны дом адпачынку.

Прэзыдыюм ЦСПСБ прыстасоўвае да Кастрычнікавых урачыстасьцяў адчыненьне цэнтральнага зімовага дому адпачынку ў Менску на 55 чалавек.

Дом будзе абслугоўваць рабочых Менску і Барысава.

За зімні пэрыод праз яго будзе прапушчана каля 600 чалавек.

Беспрацоўныя ліквідуюць няпісьменнасьць.

10 гадавіна Кастрычніка сярод беспрацоўных будзе адзначана адчыненьнем для іх курсаў па ліквідацыі няпісьменнасьці і малапісьменнасьці.

Таксама ў дні сьвята адбудзецца пераезд Менскай Біржы Працы ў новае, добра абсталяванае памяшканьне (на рагу Унівэрсытэцкай і Ленінскай вуліцы).

„Пакой Кастрычніка".

Гэтымі днямі гіспарт ЦК КП(б)Б адчыняе пры Музэі Рэволюцыі БССР **„Пакой Кастрычніка"**.

Зараз праводзіцца збор фотографіяў, брошур, плякатаў, адозваў і інш. матар'ялаў, якія малююць падрыхтоўку і ход Кастрычнікавага перавароту на тэрыторыі БССР.

Клюб на Асінастроі.

Да 10-годзьдзя Кастрычніка на Асінастроі скончыцца пабудова і абсталяваньне клюбу, які будзе абслугоўваць ня толькі рабочых, але і наваколічных сялян.

10-годзьдзе Кастрычніка будзе таксама адзначана на Асінастроі засяленьнем новых кватэр для рабочых.

Выстаўка кастрычнікавай літаратуры.

Пры клюбе імя КІМ'у адчынілася вялікая выстаўка літаратуры, прысьвечаная гісторыі Кастрычніка ў БССР і СССР, а таксама нашым гаспадарчым і культурным дасягненьням за 10 гадоў.

Выстаўка адчынена кожны вечар ад 7 да 11 гадзін. Наведваецца яна асабліва ўзмацнёна.

Ведай гісторыю Кастрычніка.

10 год назад.
29, 30 кастрычніка.

Падзеі гэтых дзён далі падставу меркаваць, што рыхтуецца новае провокацыйнае выступленьне з боку ўраду, новая „карнілаўшчына" супроць саветаў і бальшавікоў з мэтай ліквідацыі першых і разгрому другіх.

На самай справе: тое, што правадыр рэакцыйнага паўстаньня ў верасьні—генэрал Карнілаў, быў, для віду, «арыштаваны», яшчэ не магло супакоіць рэволюцыйныя масы. На чале ўлады апынуліся у якасьці міністраў коаліцыйнага ўраду, ня хто іншыя, як дрэнна замаскіраваныя прыхільнікі Карнілава.

Нарэшце, у Маскве адчынілася нарада рэакцыянэраў, лідар якіх,—вядомы абшарнік Радзянка,—адкрыта заявіў: „Трэба прыкласьці ўсе патугі да таго, каб саветы і рэволюцыйны флёт загінулі, а Петраград быў узяты немцамі".

— „Дзе-ж ратунак ад новай карнілаўшчыны, у чым апора рэволюцыі, заклад перамогі над падымаючай галаву контр-рэволюцыяй?"—пытаецца „Рабочий Путь". І тут жа адказвае,— **толькі ў захаваньні і ўзмацненьні саветаў рабочых, сялянскіх і салдацкіх дэпутатаў"**.

У гэтыя дні, як нельга больш яскрава, выявіўся сапраўдны твар „прыхільнікаў" народу—меншавікоў і эсэраў. Яны ў сваіх газэтах і на мітынгах займаюцца дыскрэдытацыяй саветаў, цкаваньнем бальшавікоў, зрывам падрыхтоўваемага апошнімі ўсерасійскага зьезду саветаў.

29 кастрычніка адбылося, стаўшае гістарычным, пасяджэньне ЦК РСДРП (бальшавікоў) сумесна з прадстаўнікамі Петраградзкага камітэту, фабзавкомаў, профсаюзаў і вайсковых частак. На гэтым пасяджэньні **прымаецца канчатковая рэзолюцыя аб узброеным паўстаньні і абіраецца практычны цэнтр па організацыйным кіраўніцтве паўстаньня у складзе т. т. Леніна, Сталіна, Бубнова, Дзяржынскага і Урыцкага.**

* * *

За заклік да паўстаньня і надрукаваньне лістоў Леніна, вайсковы камісар Зах. фронту **Жданаў** (прыхільнік часовага ўраду) дае загад **аб зачыненьні бальшавіцкай газэты „Буревестник"**. Але тое, што маглі зрабіць са „Звездой" і „Молотом", нельга было зрабіць з «Буревестником», які друкаваўся ў друкарні Менскага савету, за якім, як адзін чалавек, стаяла вялізная частка гарнізону.

Адмова ад выкананьня пастаноў паноў Ждановых, лішні раз сьведчыла аб немагчымасьці часовага ўраду, аб сфармаваньні на Зах. фронце моцных рэволюцыйных сіл, выявіцелем настрояў якіх стаў Менскі савет і яго бальшавіцкая фракцыя.

№ 10 Шахматы і шашкі № 10
Пад рэдакцыяй П. Ліпкінда

Задача № 12.
М. Штэйна. (Менск).

Белыя: Кра2, Фf1, Сс2, Ке7, Сd4, пп: b3, а4...(7)

Чорныя: Крb4, Сс3, Се4, Ке5, пп: а6, с7, d6, d5, f7...(9)

Мат у 3 хады.

Задача № 13 (шашачная).
І. Маэзля (Менск).

Белыя: Д—а7, h6, с5, пп: а3, с1, е1, f2, g3...(8)

Чорныя: D—а1, пп: b2, h4, h8...(4)

Зачыніць дамку і 3 шашкі

Пасьля ўсесаюзнага шахзьезду

Зачыніўся пяты ўсесаюзны шахзьезд, які адбываўся ў Маскве на працягу цэлага месяцу.

У шахматным чэмпіонаце СССР пераможнікамі зьявіліся мацнейшыя шахматысты Савецкага Саюзу—**Багатырчук** (Кіеў) і **Рама-ноўскі** (Ленінград). 3-е і 4-е месцы падзялілі: малады ленінградзкі шахматысты **Модэль**, ніколі ня прымаўшы ўдзелу у шахматных чэмпіонатах Саюзу і **Дуз-Хаціміроскі**—моцны маскоўскі шахматысты. Дуз-Хацімірскага шахматысты Беларусі добра ведаюць, як аднаго з засноўцаў ў шахматнага руху ў Беларусі і, ў прыватнасьці, у Менску. 5-е і 6-е месцы падзялілі: **Бацьвіньнік**—18-гадовы таленавіты ленінградзкі шахматны комбінатар і **Макагонаў**—чэмпіён Баку. **Касьперскі**—чэмпіён БССР узяў 18 месца.

Пытаньне аб чэмпіёне СССР пакуль не вырашана. З гэтай прычыны ў Ленінградзе ў сакавіку-красавіку адбудзецца **матч паміж Багатырчуком і Рамаcоўскім.**

* * *

У шашачным чэмпіонаце СССР 1 і 2 месцы падзялілі: **Бакуменка** (Харкаў)—першы раз прымаўшы ўдзел у чэмпіонаце Саюзу і **Сокалаў**. Трэцяе месца заняў **Патапаў**. 4, 5, 6 і 7 падзялілі: **Кукуеў, Гінзбург, Мядкоў і Сіндлін.** Чэмпіён Беларусі **Гардон І.** узяў 10-ты прыз і тым самым замацаваў за сабой званьне майстра.

Матч Алёхін—Капабланка.

Пасьля 8 у нічыю партый; **Алёхін зноў перамог Капабланку.** Ён выйграў 21 партыю матчу. Такім чынам, мы можам сказаць, што матч чэмпіёну міру ўжо цяжка выйграць. **Больш шансаў мае Алёхін—у яго на 2 выйграныя партый больш, чым у Капабланкі.**

Правільна рашылі.

Правільнае рашэньне эцюду № 5 прыслалі **Г. Гардон** (Менск), **Зысман** (Менск) і **Пайкін Р.** (Ворша); эцюду № 4—**Гэльфанд М.** (Бобр) і **Каждан Э.** (Бобр); задачу № 10 Дакшыцкага — **Гэльфанд Н.** і **Каждан Э.**; задачу № 11 **Ліпкінда**—**Зысман.**

Хроніка.

МЕНСК. Шахматна - шашачная сэкцыя ВСФКБ выпусьціла адозву да шахматных гурткоў Беларусі аб організацыі **сэкцый кампазытараў**, якія ўвойдуць ва ўсесаюзную асоцыяцыю шахматных і шашачных кампазытараў. Першымі адгукнуліся шахматна-шашачны гурток пры другіх агульна-адукацыйных курсах і Менскі вучнёўскі шахматны клюб.

БАРЫСАЎ. Адбыўся шахматны матч на 9 дошках паміж камандамі Нова-Барысава і гарнізону, які скончыўся з вынікам +5—4 у карысьць Н.-Барысава.

Экран і сцэна.

„S. W. D."
(КІНО „КУЛЬТУРА").

„S. W. D."? Што за таемныя літары? Першыя-же кадры расшыфроўваюць: **„Союз Великого Дела"**. Аднак, на працягу ўсяго фільму так і засталося незразумелым,—што робіць гэты „Союз" і хто ў ім удзельнічае?

Здаецца, фільм павінен асьвятліць паўстаньне Чарнігаўскага палка ў пачатку 19 стагодзьдзя на поўдні Расіі. Аднак, фільм бадай нічога грунтоўнага не гаворыць аб гэтым.

Абмаляваньне паўстаньня і яго падрыхтоўкі абмяжоўваецца толькі тым, што паказваецца адзін сход афіцэраў, некалькі момантаў самога паўстаньня і пабег з турмы. Гэта—з гісторыі, усё астатняе—фантазія рэжысэра...

Тыпы дзеячоў паўстаньня пададзены неяк **туманна.** Напрыклад—хто такі генэрал Вішнеўскі? Месцамі ён агітуе сярод салдат, вядзе паўстаньне і побач з гэтым—адмаўляецца ад пабегу з турмы, варожа адносіцца да сапраўднага кіраўніка паўстаньня—Суханава. Наогул у фільме рухаюцца людзі і цені, а для чаго—невядома. Якую ролю іграе жонка Вішнеўскага? Яна распачынае фільм, але ад яе застаецца ўражаньне, што гэта толькі цень. Якія мае адносіны ва ўсёй гісторыі Мэдокс? Чым тлумачыць яго маскарад?... Без належных надпісаў усё гэта цяжка зразумець. Адзіны тып, які пададзены больш-менш рэальна, гэта—варунік Суханаў.

Штучна зроблена паўстаньне. Няўжо маленькую кучку бягучых людзей, якую мы бачым на экране, можна назваць паўстаньнем? Да таго-ж дададзім, што фільм зусім не высьвятляе прычын гэтага паўстаньня...

Кадры наогул раскіданы, увесь фільм складзены з трох-чатырох асобных частак (ёсьць і цырк, і карцёжны дом і шмат іншага). Цэльнага ўражаньня карціна не пакідае.

Няўдалая рэч! **Т—э.**

Аб народнай музыцы і здаровых ботах.
Вечар у клюбе КІМ.

У часе выкананьня хорам народных сьпеваў было параўнаўча ціха. Але, калі пайшлі асобныя нумары музыкі і скокаў, публіка ня вытрымала і заварушылася... Пачуліся рэплікі.

— Вось малайцы, ліха іх набяры! Заўсёды, здаецца, глядзеў-бы „Лявоніху"...

— Слухай, чыя гэта жонка ў шэрай спадніцы скача? Кажуць, што...

— Таварышы, цішэй! Тут вам не жаночая выстаўка, а вечар трупы Галубка.

Такімі словамі перакідваліся наведвальнікі клюбу „КІМ" 9-га кастрычніка, на вечары беларускай народнай музыкі і скокаў.

На вечар прышлі ня толькі тыя, хто сапраўды цікавіцца народным мастацтвам. Акрамя іх прысутнічалі і хлапцы са здаровымі ботамі, якія «з захапленьнем» прытаптывалі у такт музыцы, абменьваліся громкімі заўвагамі..

Праўленьне клюбу павінна прызадумацца над тым, каб у клюбе быў больш парадак. Інакш вечары ніякай карысьці не дадуць.

Зараз аб самым вечары. Чаканьні моладзі, жадаўшай пазнаёміцца з сапраўдным народным мастацтвам, ня былі падмануты.

У большасьці сваёй шырока вядомыя песьні („Ой рана", „Край наш родны", „Шэсьць дзён малаціла" і г. д.) танцы («Лявоніха», „Юрка" і „Крыжачок") былі ўспрыняты вельмі цёпла.

Спатканьне трупы Галубка з комсамольцамі не апошняе. Тав. Галубок даў згоду ў недалёкай будучыне паставіць сваю новую п'есу „Краб" (з жыцьця прыгнечанага сялянства Заходняй Беларусі), першы раз на сцэне клюбу „КІМ".

Язэп.

Сьвяточная хустка.

Да сьвята Кастрычніка выпушчаюцца перкалёвыя шмат калёрныя хусткі мастацкай работы. У цэнтры хусткі—малюнак, на ім рабочы паказвае селяніну шлях да соцыялізму і дата: 1917—1927 год. На хустцы надпіс: **„Дзесяць год цеснага хаўрусу і бязустаннай працы замацавалі заваёвы Кастрычніка 1917 г.**

С у д.
„Адзінюткі".

У вёсцы **Шавэрды**, Сялюцкага сельсавету (Віцебшчына) паладзіла моладзь вячорку. Было весела—пілі шмат самагонкі, скакалі, вялі карагоды.

І толькі **Міхасю Жучкову** было сумна. Ён шмат піў, але вясельля ня прыбавілася. Ён адзін не адчуваў на сабе вясёлых і лукавых дзявочых поглядаў.

— Адзінюткі,—шаптаў ён.

Спрабаваў падлашчыцца да дзяўчат, але на яго ніхто не зьвярнуў увагі... Цяжкае зайздроснае пачуцьцё ахапіла яго.

Ледзь золак удзельнікі вячоркі пачалі разыходзіцца. Хутка хата апусьцела—у ёй засталіся толькі п'яныя старыкі ды Жучкоў.

— Адзінюткі — яшчэ раз сказаў ён, з сэрцам грукнуў кулаком па стале і вышаў з хаты.

У лесе ён пачаў чакаць...

Хутка паказалася сялянка Натальля. Жучкоў пачакаў, покуль яна прайшла, потым накінуўся і згвалціў.

На судзе выявілася, што Натальля была цяжарная на 9 месяцы і дзякуючы згвалчаньню, вельмі цяжка, пад пагрозай сьмерці, перанесла роды.

У сваё апраўданьне Жучкоў сказаў:

— Зайздросна было. Усе хлопцы з дзяўчатамі, а я... адзінюткі.

Віцебскі акруговы суд прыгаварыў Жучкова да 4-х год турэмнага зьняволеньня з суровым абмежаваньнем.

ЭМТ.

Адказы чытачом.

Зьмітраку Вясёламу (№ 1237) Кожны комсамолец мае права, калі ён лічыць патрэбным, выказацца на агульным сходзе ячэйкі супроць пастановы бюро.

Ядавіцкаму (№ 1241) Калі ты зьяўляешся батраком і з 8-мі год жывёш сваёй працай, дык, зразумела, можаш быць прыняты ў сябры КСМ.

Адказныя рэдактары: А. БАРАНЬНІКАЎ. А. КУРЦІК.